

punkter, at jeg særlig tillod mig at dvæle ved denne Side af Sagen. Naar den høitærede Minister fremhøvede, at da Almuefakolen var saa mindre god, som den er, var der særlig Grund til at støtte Folkehøiskolerne, vil jeg dog gjøre opmærksom paa, at deri ser jeg paa den anden Side en Fare, nemlig den, at jo mere man ad anden Veie staber et Surrogat, som jeg nu mener er mindre heldigt end en god Børnefakole, desto vanskligere vil det være at faae Folk med til den Reform, som man dog maa sætte mest Pris paa, nemlig en forbedret Undervisning i Almuefakolene. Og netop af den Grund nærer jeg Betænkelighed ved at gaa videre, end det er nødvendigt med Hensyn til Folkehøiskolerne, og jeg kan ikke se, at der forsaavidt er Grund til at fravige den Ordning, som vi have, idet vi give dem Understøttelse paa Finantsloven. Hvad det Spørgsmaal angaar om Forelegelsen til næste Aar af de mange Love, som den høitærede Minister omtalte, er det jo Noget, jeg ikke kan udtale mig om paa Thingets Begne. Jeg har ingen Myndighed til at være Ordfører desangaaende, men jeg antager, at det vil være et af de Punkter, som der vil være Leilighed til at drøfte, naar dette Forslag henvises til et Udvalg.

Styr: Naar jeg tillader mig at tage Ordet i denne Sag, er det væsentlig foranlediget ved nogle Udtalelser af min ærede Kollega for 11te Kreds (Schroder). Han talte om den Bevægelse, der havde været i den studerende Ungdom i den forrige Krigs Tid, og da hans Ungdom falder sammen med min, har jeg gennemlevet den samme Bevægelse, om end jeg stod paa et noget andet Standpunkt. For mig staa det ganske vist, som om denne Bevægelse i den studerende Verden, der viste en stærk Sympathi for Folkehøiskolen, faldt forud for den sidste Krig. Den faldt i Aarene omkring 60. Men da var det ganske vist Tilfældet, at mellem os Unge, i det Mindste mellem os unge Theologer, var der en stor Begeistring for Grundtvigs Tanke med Folkehøiskolen, selv om vi ellers ikke delte Grundtvigs Syn. Og da jeg fra den Tid kender de Mænd, som den Gang bestemte sig til at anvende deres Liv for at arbejde i Folkehøiskolens Tjeneste, har jeg, efter den Debat, der her har fundet Sted, fundet mig forpligtet til at udtale, at efter mit Kendskab til disse mine Samtidige var det ideelt anlagte Mænd, som valgte denne Livsgjerning. De gjorde det, fordi de søgte det som en Livsgjerning, de burde tage op, som en Opgave, de i Kjærlighed til Fædrelandet burde sætte sig for deres

Levns Arbejde, for at løfte vort Folks aandelige Bevidsthed. For mig staaer det saaledes at det, der den Gang væsentlig bidrog til at faae dem til at handle, som de gjorde, var, i alt Fald efter de Samtaler at dømme, som jeg har haft med Enkelte af dem, en Følelse af, at efter at vort Folk havde faaet en saa fri Forfatning, som det havde faaet, burde Folkets brede Lag løstes til at være i Stand til at bruge den fri Forfatning saaledes, at det kunde være til Betsignelse for vort Folk. Jeg kender af disse Mænd ikke mindre end fem, som gik ud og tog denne Gjerning op, drevne af ideel Begeistring, og jeg vil slutte mig til, hvad min ærede Kollega for 11te Kreds sagde, at disse Mænd have bragt Offre for dette deres Syn, for Sagen. Disse Mænd vare alle sammen Mænd, som havde endt deres Universitetsstudier saaledes, at Embedsveien vilde have staaet dem aaben, og saaledes, at de havde Udset sig til at gjøre god Karriere ad denne Veie. — Dette siger jeg, netop fordi jeg ikke hører til dem, som mene, at denne Lov kan fremmes. Netop derfor føler jeg mig forpligtet til at sige, at jeg veed, at de have bragt Offre for deres Overbevisning. Naar jeg ikke desto mindre nærer Betænkelighed lige overfor den Udvikling, denne Sag har faaet, og det en saa stærk Betænkelighed, at jeg ikke kan være med til dette Forslags Vedtagelse, er det, fordi der efter det Kendskab, jeg har kunnet faae til denne Sag, ved Siden af disse Mænd staa andre, som langt fra have de samme Forudsætninger til at være stiftede til den Gjerning, de have taget op. Jeg veed fuldkommen vel, at der ogsaa senere er gaaet Mænd med akademisk Dannelse ud til denne Gjerning, Mænd med det samme Syn — adskillige af mine Elever have gjort det — men jeg veed paa den anden Side ogsaa, at der imellem dem, der styrer Høiskolerne rundt om i vort Land, har været Mange, der ingenlunde have de Forudsætninger, der efter min Mening nødvendigvis maa kræves for at være i Stand til en saadan Gjerning. Og naar dette er Tilfældet, naar Forholdet er det, at Enhver kan optage denne Gjerning uden at have nogen som helst Forudannelse, mener jeg rigtig nok, at der fra først af, saa snart der blev Tale om Statsunderstøttelse, burde have været fordret et ganske andet Tilsyn fra Regeringens Side med de Skoler, der skulle have Understøttelse af Staten. Dette vil jeg iøvrigt ikke komme ind paa, thi hvad der er udtalt af det ærede 4de Medlem fra Kjøbenhavn (Wagen) er efter min Mening udtalt saa klart og saa tydeligt, at jeg ikke har Noget at tilføie. Jeg har kun villet udtale,